

ставлення балів студентам — важлива частина професійної діяльності викладачів. Виставлення балів визначають як таке, що вказує і на студентський рівень виконання завдань, і на оцінювання викладачами цього виконання. Принципи використання оцінювання для отримання справедливих балів відомі, і викладачі повинні їх застосовувати.

*Богорад М. А., Балягіна І. А., старш. викл.
кафедри педагогіки та психології*

ВДОСКОНАЛЕННЯ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ

Про роль контролю та шляхи його вдосконалення освітяни та педагоги дискутували завжди. Фундаментальні основи контролю та оцінювання були закладені ще в працях Я. А. Коменського, А. В. Дістервега, Н. І. Пирогова, К. Д. Ушинського.

В сучасних умовах вища освіта в Україні характеризується пріоритетною увагою до впровадження особистісно-професійного підходу в підготовці фахівців. Це має вияв, у першу чергу, в популяризації педагогіки співробітництва та демократизації процесу навчання, в поширенні інтерактивних технологій навчання, що змінює підходи до організації контролю навчальної діяльності та ставлення самого студента до контролю. Традиційна система контролю не дозволяла в повній мірі враховувати індивідуальні особливості студентів та забезпечувати реалізацію таких принципів контролю, як системність та систематичність. Також не завжди навчальний контроль міг бути реалізований як стимул до навчання та розширення самоосвіти. Великі сподівання на вдосконалення системи контролю у вищих навчальних закладах пов'язують з впровадженням Болонського процесу в цілому та модульно-рейтингової системи оцінювання зокрема. Нагадаємо, що в основу рейтингової системи покладені принципи оцінювання знань, умінь та навичок студентів з кожної дисципліни у залікових одиницях за виконання різних видів навчальної діяльності, які в підсумку дають суму рейтингу. З власного досвіду викладання та в результаті ознайомлення з публікаціями інших колег можна зробити висновок, що ефективність даної системи оцінювання забезпечується цілим переліком умов, а саме: якісне методичне забезпечення викладання дисципліни в цілому та самостійної роботи студентів зокрема, розробка від-

повідної системи обліку навчальних досягнень студентів, диференціація оцінювання в залежності від видів навчальної діяльності студентів, стимулювання ритмічності та системності при виконанні робіт, підвищення ролі самостійності, відповідальності та ініціативності студента, застосування індивідуального підходу у навчанні завдяки використанню різних типів завдань, що при виконанні потребують актуалізації різних здібностей тощо.

В поточному навчальному році при викладанні курсу «Методика викладання економіки» на III курсі обліково-економічного факультету КНЕУ імені Вадима Гетьмана застосовувались загально університетські підходи до формування підсумкової оцінки в умовах вибіркості дисципліни та оцінюванні знань студентів у формі поточного модульного контролю, який оцінюється в діапазоні від 0 до 100 балів. Протягом семестру студент складає одну підсумкову модульну роботу в письмовій формі. Традиційно, оцінювання навчальної діяльності та робіт студентів об'єднані в такі основні групи, як: оцінка за системність та активність роботи на практичних та лекційних заняттях, оцінка за виконання завдань для самостійного опрацювання, оцінка за виконання модульних завдань. Якщо формування оцінки за виконання завдань для самостійного опрацювання особливих труднощів вже не викликає завдяки використанню карти самостійної роботи студентів, то оцінювання системності та активності роботи студента потребує уточнення та доопрацювання. Перш за все, досить складно досягти повної об'єктивності та адекватності при використанні узагальнюючих або середніх даних у визначенні оцінки за активність та результативність на практичних заняттях. На даний момент сформувався приблизно така залежність в оцінюванні за цими критеріями, у випадку, коли за семестр за вказаними показниками студент може отримати 30 балів:

Систематичність	10 балів — 1–2 «нб»; 5 балів — 3 і більше відпрацьованих «нб»; 0 балів — 3 і більше невідпрацьованих «нб»;
Активність (оцінкою вважається бали від 0 до 10)	10 балів — 10–7 оцінок; 5 балів — 7–4 оцінок; 0 балів — менше 4;
Результативність (вираховується за наявності 5 оцінок (від 5 балів))	10 балів — сума балів від 28 ¹ ; 5 балів — сума балів від 20; 0 балів — сума балів менше 20;

¹ Студент відповів чотири рази по 7 балів та має доповнення (якщо вираховувати в такому випадку середній бал, то результат буде не об'єктивний).

Існує повне усвідомлення того, що дана система оцінювання потребує подальшого вдосконалення, тому даний проект не є остаточним.

При здійсненні контролю необхідно пам'ятати також про такі принципи контролю, як об'єктивність, гласність та прозорість, тематичність, єдність вимог. Лише такий комплексний та різнобічний підхід до організації та здійснення навчального контролю може наблизити його до найкращих результатів.

Бойчук О. С., старш. викл.
кафедри педагогіки та психології

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ ПЕРШОКУРСНИКІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Багаторічний досвід викладання психолого-педагогічних дисциплін дає змогу узагальнити суттєві особливості оцінювання успішності навчання студентів-першокурсників, що з року в рік стає все більш актуальним.

1. Необхідним підґрунтям для впевненого впровадження у навчання вимог Болонського процесу став більш як 10-літній досвід реалізації рейтингової системи оцінювання кафедрою педагогіки та психології із загальним розподілом балів у співвідношенні 65 (поточний контроль) + 35 (підсумковий контроль) = 100 (загальна оцінка).

2. Функція контролю є невід'ємною складовою викладання і тому в повній мірі повинна визначатися ще на етапі планування викладачем будь-якої дисципліни. Якісне планування і дотримання репрезентованих студентам правил може бути доброю «профілактикою» штурмів і конфліктів.

3. Оцінювання успішності навчання студентів повинно відповідати принципу системності, як стосовно внутрішньої структури (наприклад, зваженості оцінок різних видів робіт), так і щодо зв'язків з іншими зовнішніми функціями (наприклад, контроль не повинен «затмарювати» змістовну частину навчання).

4. Робота з першокурсниками університету показує, що система оцінювання повинна бути **прозорою**, тобто зрозумілою, доступною для студентів у сприйманні з моменту пояснення викладачем основних видів робіт і кількості балів за кожну з них (робота в аудиторії, самостійна робота, творчі індивідуальні та